

STRIX

UTGIFVARE ALBERT ENGSTRÖM

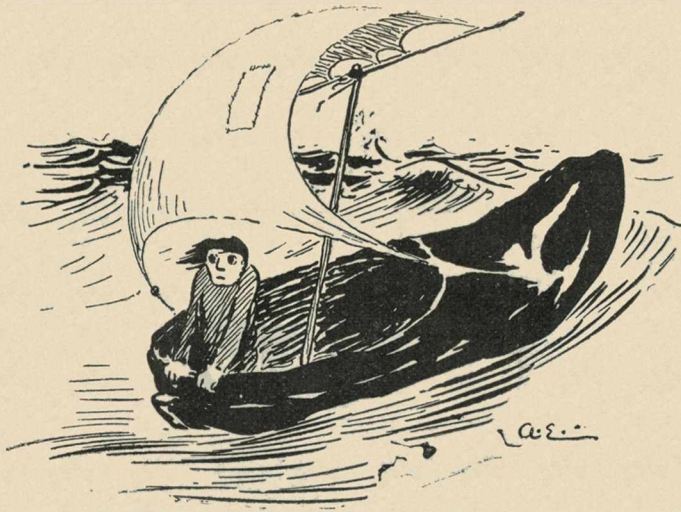
*Tål intet ont i världen
men var glad åt allt godt.*

Kolingen nedlägger hänsynsfullt sitt visitkort i polismästarens brevlåda. Det nya året kan anses börjadt.

Andra årgången.

N:o 52. Den 30 December 1898.

Nyårsbetraktelse.

Ofvanstående teckning föreställer människan seglande i sin från Den Stora Foten afglidna galosch öfver det haf, som vi äfvas att kalla Lifvets.

För mig existerar ej Lifvets, utan Evighetens haf.

Betraktom nu på denna betydelsefulla dag den stackars människans belägenhet, hennes ängsligt spanande blickar mot en horisont, bakom hvilken endast ett ännu större och dystrare haf utbreder sig.

Den människan är du själf, käre (själfkäre) prenumerant.

Den befattning som orgeltrampare, som du så länge med heder beklädt, den bankirsyssla, som ingen kan sköta som du, ditt polisämbete, allt detta är den trasiga galosch i hvilken du seglar fram. Seglet är din långt ifrån blygsamma inkomst, hvilken ytterligare förpliktigar dig att prenumerera.

Du får verkligen ursäkta, bäste bror, att jag finner skämt litet olämpligt vid årsskiftet, om man är på nykter kaluf efter julen. Ett år har ju åter sunkit ned i den åröken, hvilken liksom den skånska sanden tum för tum inkräktar på vårt lifs Skanör eller Falsterbo.

Men nyss sjöng en liten fågel så här i min öronmussla: — Efraim Klumpgren fästade gräsligt under hälgen, din vän generallöjtnanten drack glögg, så att han fick ondt i hufvudet, och din kusin ölutköraren Johangren tog polisen i förgår, professorn har våta kompresser på geniknölarna och vicomten längtar tillbaka till sitt fosterland.

Därför anser jag alla mina ofvanstående moralkakor onödiga och vi kunna anse oss likasinnade och mogna att börja knifkastningen.

Låt oss därför glömma att vi segla i trasiga galoscher mot ett obekant öde.

Låt oss omfamna hvarandra, glada som barn, hvilka upplysts om att sotarn inte är farlig och att det knappt finns någon farlig buse häller.

Ryckom timglaset ur handen på gubben, som ser de sista kornen färdiga att rinna ned och slå det i skallen på prissen med lien — eller rättare bjud honom med att äta upp maten, som finns kvar på bottnen af julens glöggpanna.

Tag hit alla dina bekanta, åtminstone dem som prenumererat, och låt oss vara tillsammans.

Jag kan verkligen inte hjälpa, att det orgiastiska nordmannalynnet sväller i mig vid den här tiden. Men varen försiktiga! Hm!

Det nittonde seklets trasiga bastmatta är i det närmaste upprifven. Bara den sista trasan finns kvar och räcker ej till att skyla dess nakenhet.

Kläd därför den gamle i prakt och härlighet och sätt honom ett glas i handen och en karott med doftande gröt eller någon annan soppa, att hans sista dagar må varda trefliga.

Gör hans lefnadskväll ljus genom att prenumerera på Strix, den enda glädjekällan i vårt dystra århundrade.

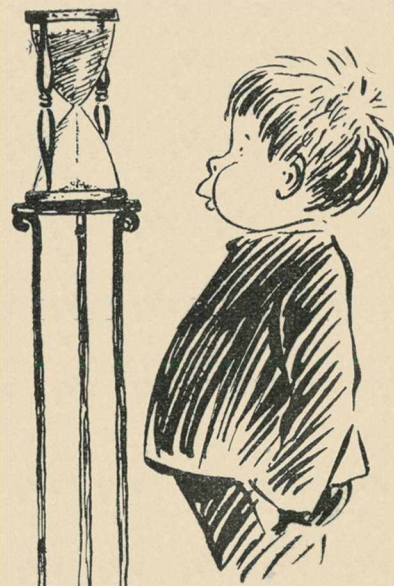
Må så godt!

Tala ej om för den gamle härofvan, att hans lefnads kvälls timmar äro räknade! Gläd honom med, att ännu finnas korn i den öfre halfvan! Det är de gamle vi böra gynna. Det är åldern vi ska ta under armarne.

Och skrämme ej ungdomen som egänligen betraktar timglaset som en kuriositet. Låten kornen rinna och älsken tiden som återstår.

Må så godt!

— Här sa I jädrar i mej få si på smålänningatag! Fem torfver i väret å en på spaen!

Den lille Hem-Rimmaren.

Oumbärlig hjälpreda för nybörjare i värsskrifning.

(Forts.)

För att med vackra och högstämda värser kunna fira årets högtids-, sön- och hälgdagar, sina kära föräldrars, syskons och mostrars födelse-, namns-, bröllops- och begrafningsdagar samt andra dylika glädjefäster inom den slutna familjekretsen, behöfver man förutom en gåspanna, baksidan af en räkning och några rim äfven

II. En meter.

En vanlig meter består som bekant af 3,333,333,333,333 fot; den meter, med hvilken man mäter värser, består däremot af ett obestämdt antal fötter, kallade värsfötter.

Denna meter benämnes äfven *rytm*, hvilket ord med anledning af våra skådespelares sätt att läsa värser bildats af ordet »ryta».

En tredje benämning på samma sak är *takt*, hvilket uttryck dock egendomligt nog ej är bildadt af ordet »tak».

En värsfot har rätt många likheter med en vanlig fot. Den har två eller flera stafvelser, kallade *värstår*. Den kan vara naken eller klädd i både strumpor och skor; den kan ha skafsår eller liktornar. Det senare är ofta fallet med herr Lundegårds värsfötter; herr Levertins gå vanligen inåt med tårna, herr Wirséns äro plattfottade. Herr Frödings värsfötter gå oftast barfota, och både herr Fallströms och Tammelins ha i allmänhet en ömtålig Akilleshäl.

* * *

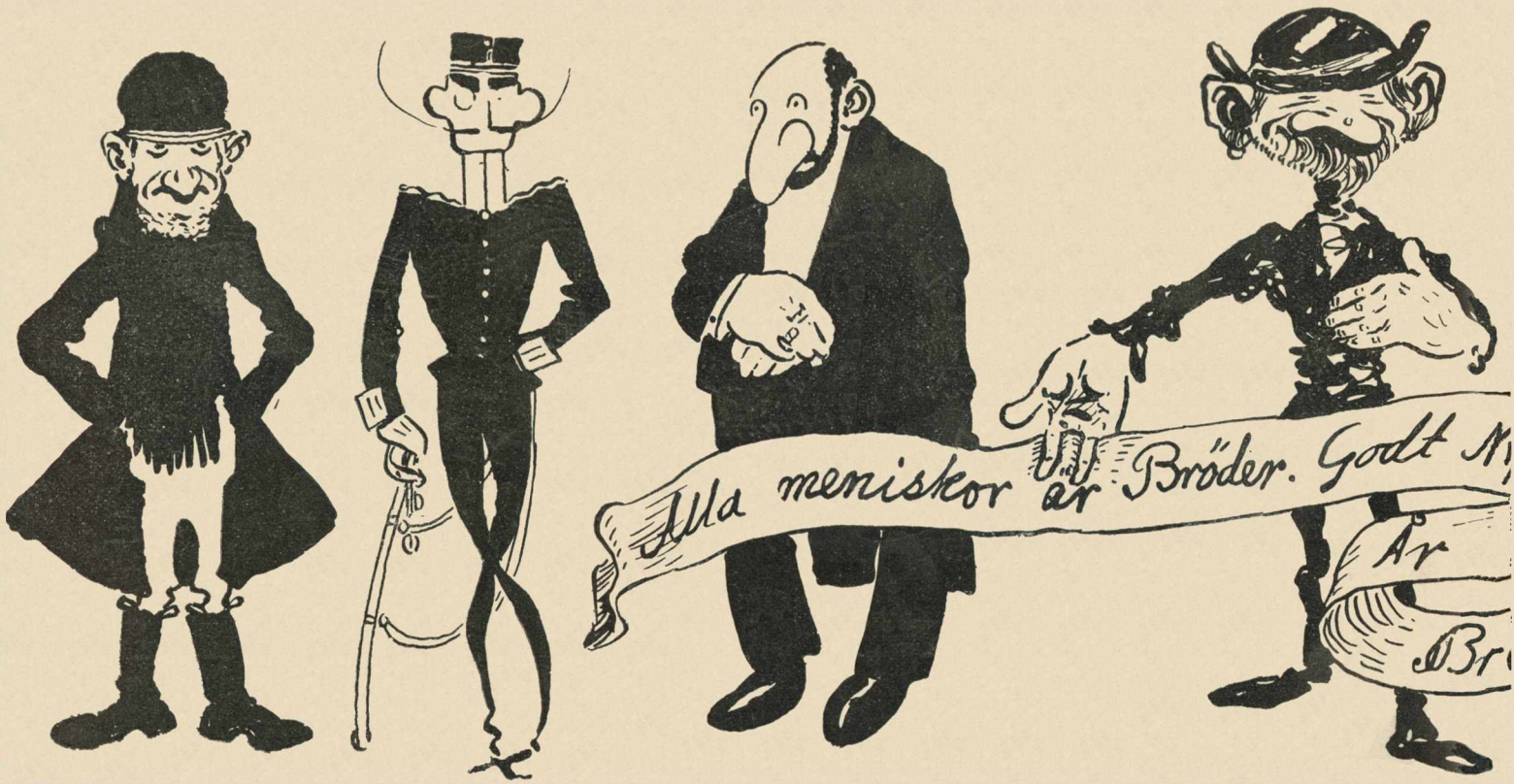
Af det föregående framgår, att den unge hemrimmaren, när han med en vacker och högstämmd dikt vill fira sin egen eller någon annan familjemedlems födelse-, namns-, bröllops- eller begrafningsdag, först bör bestämma sig för ett rim, därefter för en meter, d. v. s. ett visst antal värsfötter i hvarje rad samt ett visst antal värstår på hvarje värsfot.

Har han väl hunnit så långt, återstår för honom endast att räkna på fingrarna och låta det gå.

* * *

— Din lelle gröthöfvel när ja säger gif akt sa du blåse opp däj som om ja vore själfva öfversten.
— Gif akt!!!!
— I h— duger dä. Sjonk ihop igän.

Efter framställandet af dessa all sann och konstnärlig diktningens första urelement öfvergå vi nu till hufvudsaken d. v. s. inträda djärft i Poesins skyhöga, förgyllda luftsloft och genomvandra bäfvande alla dess rika, strålande matsalar, eller med andra ord: uppräknä och redogöra för Diktkonstens olika former och arter.

Dessa äro följande:

I. Första afdelningen.

- A. *Födelsedagsvärser.*
- B. *Namnsdagsvärser.*

II. Andra afdelningen.

- A. *Barndopsvärser.*
- B. a. *Bröllopsvärser* (med biformen).
- B. b. *Tärnvärser.*
- C. *Begravningsvärser.*

III. Tredje afdelningen.

- A. *Julklapsrim.*
- B. *Grötrim.*
- C. *Julgranskaramellsvärser.*
- D. a. *Värser att skriva på påskägg* (med systerarten).
- D. b. *Värser till påskgubbar.*

IV. Fjärde afdelningen.

- A. *Nyårsvärser.*
- B. *Värser på första maj.*
- C. *Midsommarvärser.*
- D. *Värser på årets öfriga sön-, hylg- och högtidsdagar* (t. ex. 13- och 20-dagen, Skottdagen, Våffeldagen, 1:sta April, Fettisdagen, Valborgsmässoaftonen, Pingst, 7-sofvardagen, 24:de Oktober, Märten Gås, Erik Transl., Petr. cathed. och Menl. barnsd. samt andra).

V. Fämte afdelningen.

Kärleks- och frierivärser.

VI. Sjätte afdelningen.

Telegramvärser.

VII. Sjunde afdelningen.

Ammonsvärser.

* * *

Vi skola nu utförligt genomgå och gifva prof på dessa Diktkonstens olika former och arter. (Forts.)

MEDMÄNNISKOR. LIII.

BJÖRKLUND. Nya Dagligt Allehandas redaktör

En julskjuts.

Vi åkte en julskjuts med bjällror och bloss
till ottan i Gränje kyrka.

Stjärnorna tittade ned på oss
och bjödo oss lifvet dyrka —
dyrka det med dans, med ljus och med sång,
med bjällror och bloss och med kling klang
klång!

Vi åkte iväg, när klockan slog två,
och de gamla sofvo så tunga.

Fyra slädar med slädnät uppå,
fyra par människor unga!

Vi åkte förbi både stugor och hus,
och minsta stuga var full af ljus.

Vi gledo fram öfver Wessmans sjö.

Där flammade bloss under isen,
där kokade fru Ran under Sollens ö
lutfisk i gyllene spisen.

Och hofvarna gnistor ur isen slå,
vi sväfva fram öfver vattnen de blå.

Vi gledo in uti skogarnas djup,
där i tallarna tjädrarna sofvo,
och bjällrorerna spelte, och hållar och stup
deras klingklang återgåfvo.

Och i hvarje släde de skepnader två
smälto samman i mörkret till en, hähå!

Så åkte vi in i Gränje by
med spel och med flammande facklor,
och hästarna kråma sig högt med gny
och dansa i sina skacklor.
Och kyrkan midt uti Gränje by
står svept i ett sken och en strålände sky.

Vi stanna vid Solbo, och Solbopatron
ger oss ångande glögg att dricka,
sen gå vi till kyrkan i stor procession,
par om par, hvar pojk med sin flicka.
Och klockorna de ringa, och precis klockan fåm
spelar klockorna opp salmen med klang och
med kläm.

Det är strålände grannt, det är hundrade ljus,
det är trängsel i bänkar och gångar.
Det är buller och brak, och orgelns brus
det sjunger och strålar och ångar.
Och prästen han mässar med sprucken tenor
och predikar precis som han predikade i fjor.

Och stjärnorna de släckas i ljusnande sky,
och ljusen de släckas i kyrkan.
Så åkte vi hem ifrån Gränje by,
när solen steg upp att ta vår dyrkan.
Vår dyrkan af dans, af ljus och af sång,
af bjällror och bloss och af kling klang klång.

Karl-Erik.

— Ser du det där fruntimret som går där, det är byråchefens fru.
— Ja vet du dä tamefan rätt at honom.

Historien om Nihil, filosofen.

På den nedersta nymånehalfvans spets satt Nihil, filosofen, och dinglade med benen. Hvar gång det vänstra benet dinglade fram, betraktade han allvarligt ett rundt hål i ändan på strumpan, som beklädde detsamma. Och han försjönk därvid djupare och djupare i för honom egendomliga tankar öfver tingens intighet.

Medan han sålunda var inbegripen i sannolikt originella inre betraktelser, uraktlät han emellertid att lägga märke till hurusom månen enligt naturens lagar växte och rundade sig öfver magen, tills dess att den en dag vardt full och Nihil ej längre fann plats därpå, utan gled ut i världsalltet. Detta dock ej utan att i backen utför slita ett nytt rundt hål, nu i ändan på söndagspantalongerna, dem han burit på sig.

Nihil är du, välvise läsare, Nihil är jag själf, (dock mindre ofta) Nihil var den gamle Diogenes i sin tomma öltunna; (ty frågar jag, hvarför skulle han vara ett undantag?)

Medan vi begrunda tingens intighet följer naturen sina lagar, oberörd af vår vishet eller af vårt förakt, och växer vår, som vi trodde fast intagna plats ifrån oss; så att vi, mer eller mindre söndertrasade, slutligen kastas ut i världsalltet, att söka oss en ny sådan — sannolikt förgäfvos.

Människa, säger jag, fundera hädanefter mindre.

Prat Maquare.

— Och gör mig en stark järnbandad, som kan riglas innifrån.

Min lille vän!

Det är mycket möjligt att Du är en hygglig människa. Om Du är en hygglig människa, är du naturligtvis prenumerant. Visserligen ha vi så många prenumeranter redan, att vi nästan känna oss besvärade, men lifvet är ju en komplex af konstiga saker. och för Din egen skull, Du älskade, ville vi gärna, att Du med första gjorde ditt inlägg i litteratur- och konsthistorien och

PRENUMERERADE!

För egen Del tycka vi att Strix är förbaskadt billig. Vår kassadirektör har nämligen i förtroende omtalat för Oss, att den endast kostar 4,75 pr år. Låt oss alltså tillsammans skratta åt detta löjlige faktum och insända våra små bidrag i form af hopsparade tolfskillingar.

Du går i Berns, Du går i Blancs minst 8 kvällar i veckan. Du borde äfven bereda din talrika familj ett nöje.

Prenumerera alltså på Strix för år 1899, och din längtan efter bildning skall bli rikligt belönad.

Du blir med ett ord en fin karl.

Du är ju redan en fin karl. Men jag skulle önska, att dina afsikter vore något mera kultiverade. Visserligen har du prenumererat, men du måste göra om det.

Snälla lilla vän! Du måste alltså prenumerera. Om Du skall ha någon glädje af Mig.

Jag ger Dig detta råd som julklapp.

* * *

Tack, I alla fina och goda människor, som hafva bidragit till Strix välfärd. Vi skola träffas ibland.

Tack för allt intresse och all välvilja. Hej på Er!

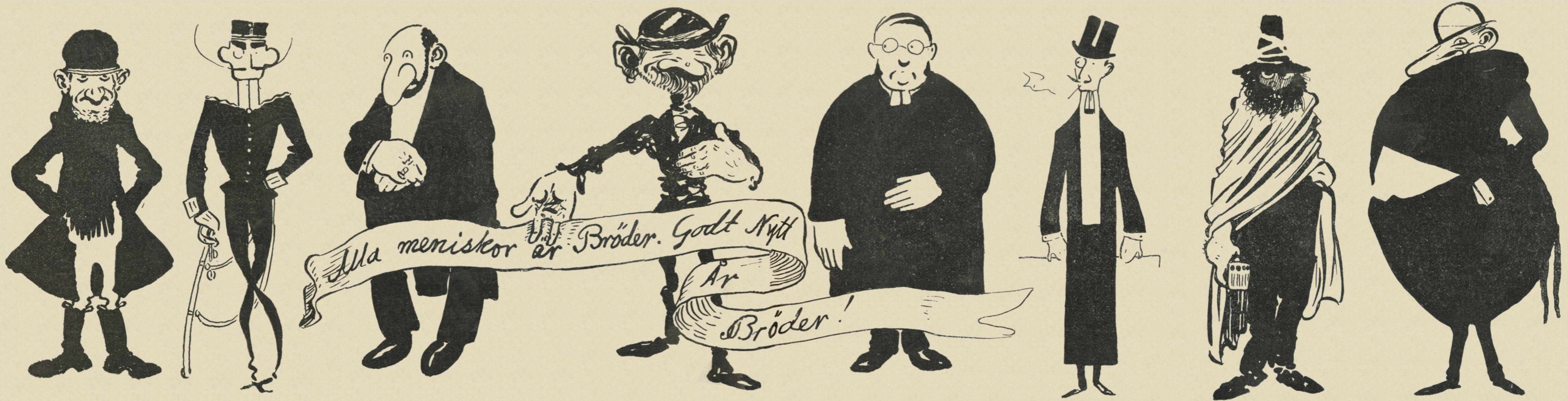

Breflåda.

Canutus. Trefligt.

Den som är senfödd. Hvarför lät Ni Er ej födas tidigare?

Limpan. Tack ska Ni ha!

Efter framställandet af dessa all sann och konstnärlig diktningens första urelement öfvergå vi nu till hufvudsaken d. v. s. inträda djärf i Poesins skyhöga, förgyllda luftslott och genomvandra bäfvande alla dess rika, strålande matsalar, eller med andra ord: uppräknas och redogöra för Diktkonstens olika former och arter.

Dessa äro följande:

I. Första afdelningen.

- A. Födelsedagsvärser.
- B. Namnsdagsvärser.

II. Andra afdelningen.

- A. Barndopsvärser.
- B. a. Bröllopsvärser (med biformen).
- B. b. Tårnvärser.
- C. Begravningsvärser.

III. Tredje afdelningen.

- A. Julklappsrim.
- B. Grötrim.
- C. Julgranskaramellsvärser.
- D. a. Värser att skriva på påskäg (med systerarten).
- D. b. Värser till påskgubbar.

IV. Fjärde afdelningen.

- A. Nyårsvärser.
- B. Värser på första maj.
- C. Midsommarvärser.
- D. Värser på årets öfriga sön-, hylg- och högtids-dagar (t. ex. 13- och 20-dagen, Skottdagen, Våffeldagen, 1:sta April, Fettisdagen, Valborgsmässoaftonen, Pingst, 7-sof-vardagen, 24:de Oktober, Märten Gås, Erik Transl., Petr. cathed. och Menl. barnsd. samt andra).

V. Fämte afdelningen.

Kärleks- och frierivärser.

VI. Sjätte afdelningen.

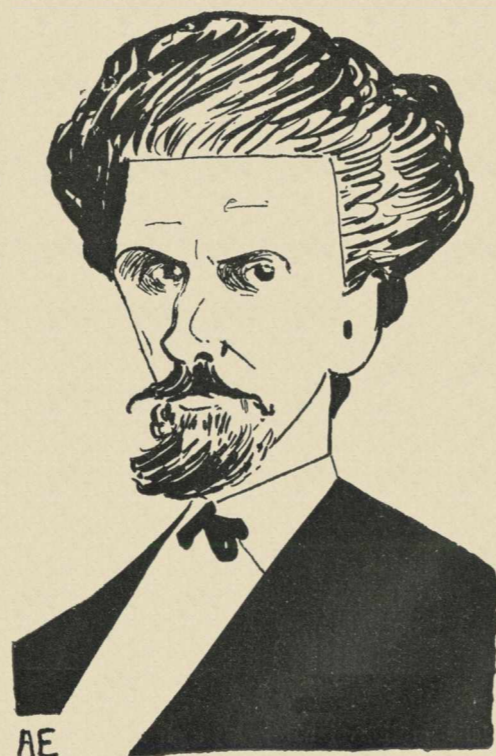
Telegramvärser.

VII. Sjunde afdelningen.

Annonsvärser.

Vi skola nu utförligt genomgå och gifva prof på dessa Diktkonstens olika former och arter. (Forts.)

MEDMÄNNISKOR. LIII.

BJÖRKLUND. Nya Dagligt Allehandas redaktör

En julskjuts.

Vi åkte en julskjuts med bjällror och bloss till ottan i Gränje kyrka. Stjärnorna tittade ned på oss och bjödo oss lifvet dyrka — dyrka det med dans, med ljus och med sång, med bjällror och bloss och med kling klang klång!

Vi åkte iväg, när klockan slog två, och de gamla sofvo så tunga. Fyra slädar med slädnät uppå, fyra par människor unga! Vi åkte förbi både stugor och hus, och minsta stuga var full af ljus.

Vi gledo fram öfver Wessmans sjö. Där flammade bloss under isen, där kokade fru Ran under Sollens ö lutfisk i gyllene spisen. Och hofvarna gnistor ur isen slå, vi sväfva fram öfver vattnen de blå.

Vi gledo in uti skogarnas djup, där i tallarna tjädrarna sofvo, och bjällrororna spelte, och hållar och stup deras klingklang återgåfvo. Och i hvarje släde de skepnader två smälto samman i mörkret till en, håhå!

Så åkte vi in i Gränje by med spel och med flammande facklor, och hästarna kråma sig högt med gny och dansa i sina skacklor. Och kyrkan midt uti Gränje by står svept i ett sken och en strålande sky.

Vi stanna vid Solbo, och Solbopatron ger oss ångande glögg att dricka, sen gå vi till kyrkan i stor procession, par om par, hvar pojk med sin flicka. Och klockorna de ringa, och precis klockan fäm spelar klockorna opp salmen med klang och med kläm.

Det är strålande grannt, det är hundrade ljus, det är trängsel i bänkar och gångar. Det är buller och brak, och orgelns brus det sjunger och strålar och ångar. Och prästen han mässar med sprucken tenor och predikar precis som han predikade i fjor.

Och stjärnorna de släckas i ljusnande sky, och ljusen de släckas i kyrkan. Så åkte vi hem ifrån Gränje by, när solen steg upp att ta vår dyrkan. Vår dyrkan af dans, af ljus och af sång, af bjällror och bloss och af kling klang klång.

Karl-Erik.